

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نام درس: ناپارامتری

استاد راهنما: استاد دکتر حسینی

گردآورنده: رضا باقری فهرجی

شماره دانشجویی: 9611350005

موضوع پروژه: آزمون های ناپارامتری با نرم افزار R

سوال اول: فرض کنید نمونه ای 30 تایی از توزیع پیوسته و اکیدا صعودی استخراج شده است.

0.11 0.14 0.16 0.19 0.26 0.28 0.33 0.38 0.38

0.52 0.58 0.62 0.63 0.76 0.86 0.87 0.88 0.91

0.92 0.94 0.95 1.01 1.15 1.15 1.19 1.21 1.46

1.73 1.99

الف - دهک هفتم توزیع را با استفاده از نمونه فوق برآورد کنید

ب - یک فاصله اطمینان 95 درصد برای میانه توزیع بیابید

حل الف -

```
> x<-c(0.11,0.14,0.16,0.19,0.26,0.28,0.33,0.38,0.38,0.52,0.58,0.62,0.63,0.76,
0.86,0.87,0.88,0.91,0.92,0.94,0.95,1.01,1.15,1.15,1.19,1.21,1.46,1.72,1.73,1.
99)
> x<-sort(x)
> p<-0.7
> n=length(x)
> r<-floor((n+1)*p)
> w<-(n+1)*p-r
> Qp<-(1-w)*x[r]+w*x[r+1]
> Qp
[1] 0.992
```

حل ب -

```
> a<-0.95
> p<-0.5
> i<-{}
> M<-matrix(0,n*(n-1)/2,3)
> for(j in 1:(n-1)){
+   for(k in (j+1):n) {
+
+
+     i=c(i,k)
+     l=length(i)
+     M[l,1]=j
+     M[l,2]=k
+     M[l,3]=pbinom(k-1,n,p)-pbinom(j-1,n,p)
+   }
+ }
> M
```

با ران کردن M ماتریسی با 333 سطر میدهد که به دلیل اینکه فضای زیادی را در بر میگیرد از این قسمت حذفشان کردیم و فقط نتیجه فاصله اطمینان را مینویسیم.

```
> p=M[,3]
> a1=min(p[p>=a])
> c=M[M[,3]==a1,]
> dimnames(c)=list(NULL,c("j","k","1-alpha"))
```

```
> c
      j k 1-alpha
[1,]  6 20 0.950469
[2,] 11 25 0.950469
```

تحلیل در قسمت الف که دهک مربوطه توزیع را بدست آوردیم و در قسمت ب فاصله اطمینان را حساب کردیم و توضیح مختصری در مورد فاصله اطمینان در زیر می‌دهیم.

فاصله اطمینان: یک فاصله یا محدوده‌ای عددی، شامل پارامتر مورد جامعه است. پس می‌توان فاصله اطمینان را نوعی برآورد فاصله‌ای در نظر گرفت.

ازمون علامت(نشانه): SIGN-Test

در آزمون نشانه می‌خواهیم برای توزیع پیوسته و صعودی $F(x)$ آزمون آماری زیر را در مرود چندک مرتبه p انجام دهیم.

تعریف چندک p جامعه:

$$p = P(x < Q_p)$$

مرحله یک: فرضیه آزمون

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: Q_p = a \\ H_1: Q_p > a \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: Q_p = a \\ H_1: Q_p < a \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: Q_p = a \\ H_1: Q_p \neq a \end{array} \right.$$

مرحله دوم: سطح آزمون را α در نظر می‌گیریم یعنی

$$P(RH_0 | H_0 \text{ درست}) = \alpha$$

مرحله سوم: نمونه تصادفی X_1 تا X_n از توزیع F_x را اختیار می‌کنیم.

مرحله چهارم: آماره آزمون را تعریف می‌کنیم.

مرحله پنجم: تعریف ناحیه بحرانی

1- اگر فرض مقابل $Q_p = a$ ، $H_1: Q_p > a$ باشد انگاه:

$$\text{If } B \geq K_\alpha \quad \text{RHO}$$

2- اگر فرض مقابل $Q_P = a$ ، $H_1: Q_P < a$ باشد آنگاه:

If $B \leq K_\alpha$ RH0

3- اگر فرض مقابل $Q_P = a$ ، $H_1: Q_P \neq a$ باشد آنگاه:

If $B \geq K_{\alpha/1}$ OR $B \leq K_{\alpha/2}$ RH0

سوال دوم فرض کنید نمونه ای 30 تایی از توزیع پیوسته و اکیدا صعودی استخراج شده است.

0.11 0.14 0.16 0.19 0.26 0.28 0.33 0.38 0.38

0.52 0.58 0.62 0.63 0.76 0.86 0.87 0.88 0.91

0.92 0.94 0.95 1.01 1.15 1.15 1.19 1.21 1.46

1.73 1.99

ازمون $H_0: Q_{0.5} = 1$
 $H_1: Q_{0.5} < 1$
را در سطح $\alpha = 0.05$ ازمون کنید. (ازمون علامت نشانه)

```
> x<-c(0.11,0.14,0.16,0.19,0.26,0.28,0.33,0.38,0.38,0.52,0.58,0.62,0.63,0.76,0.86,0.87,0.88,0.91,0.92,0.94,0.95,1.01,1.15,1.15,1.19,1.21,1.46,1.72,1.73,1.99)
```

```
> library(BSDA)
```

```
> SIGN.test(x,md=1,alternative = "less")
```

One-sample Sign-Test

```
data: x
s = 9, p-value = 0.02139
alternative hypothesis: true median is less than 1
95 percent confidence interval:
 -Inf 0.9397518
sample estimates:
median of x
 0.865
```

Achieved and Interpolated Confidence Intervals:

	Conf.Level	L.E.pt	U.E.pt
Lower Achieved CI	0.8998	-Inf	0.9200
Interpolated CI	0.9500	-Inf	0.9398
Upper Achieved CI	0.9506	-Inf	0.9400

محل روش کار به این نحوه بود که در بین 30 عدد بالا با استفاده از ازمون علامت (نشانه) عدد های بزرگتر مساوی یک

را محاسبه کرده و انها را به عنوان S در نظر گرفته شده که تعدادشون 9 عدد است.و برای محاسبه P_value حالت دوم که

در بالا توضیح دادیم یعنی $B \leq K_\alpha$ رخ میدهد که برابر 0.02139 می شود.

سوال سوم داده های زیر آخرین مقاومت بر حسب کیلوگرم برای یک نوع مفتعول است که در یک آزمایشگاه تهیه شده اند.

163 165 162 189 161 171 158 151 169 182 163 139 172 165 148 166 172 163 187 173

آزمون زیر را انجام دهید. (آزمون علامت نشانه)

$H_0: Q_{0.5} = 160$
 $H_1: Q_{0.5} > 160$

```
> y<-c(163,165,162,189,161,171,158,151,169,182,163,139,172,165,148,166,172,163,187,173)
> library(BSDA)
> SIGN.test(y,md=160,alternative = "greater")
```

One-sample Sign-Test

```
data: y
s = 16, p-value = 0.005909
alternative hypothesis: true median is greater than 160
95 percent confidence interval:
 162.7928      Inf
sample estimates:
median of x
      165
```

Achieved and Interpolated Confidence Intervals:

	Conf. Level	L.E.pt	U.E.pt
Lower Achieved CI	0.9423	163.0000	Inf
Interpolated CI	0.9500	162.7928	Inf
Upper Achieved CI	0.9793	162.0000	Inf

```
> p=0.5
> A=y[y!=160]
> n=length(A)
> B=length(A[A>160])
> B
[1] 16
> p_value=pbinom(b,n,1-p)
> p_value
[1] 0.9987116
```

این سوال هم طبق آزمون علامت نشانه حل شده و در اینجا عدد مقایسه ما با مشاهدات 160 می باشد که در بین 20 عدد، 16 عدد از مشاهدات ما بزرگتر است که $B=16$ و برای محاسبه P_value از حالت اول میرویم که $B \geq K_\alpha$ می باشد که حاصل آن برابر 0.005909 می شود

سوال چهارم برای داده های زیر آزمون را برای $\alpha=0.1$ را انجام دهید.

$H_0: Q_{0.75} = 85$
 $H_1: Q_{0.75} \neq 85$

89 90 86 80 97 81 94 82 87 93 94 84 83 78 98

```
> z<-c(89,90,86,80,97,81,94,82,87,93,94,84,83,78,98)
```

```

> p=0.75
> A=z[z!=85]
> n=length(A)
> b=length(A[A>85])
> d<-pbinom(b,n,1-p)
> a<-1-pbinom(b-1,n,1-p)
> p_value<-2*min(a,d)
> p_value
[1] 0.008386029
> B=length(z[z>85])
> B
[1] 9

```

تحلیل این سوال هم از آزمون علامت (نشانه) حل شده فقط در مقایسه با دو مثال قبل این تفاوت را دارا است که آزمون ما دو طرفه می باشد یعنی p_value ضرب در 2 می شود یعنی p_value ما 0.004 بود که وقتی در 2 ضرب شده برابر 0.008 شده است .

آزمون رتبه ای: (آزمون رتبه – ویلکاکسون)

روش حل:

1- قرار میدهم $D_i = X_i - V$

2- $|D_i|$ ها را مرتب کرده و رتبه آنها را بدست می آوریم و فرض میکنیم که R_i رتبه D_i باشد و قرار می دهیم

$$\begin{cases} 1 & D_i > 0 \\ 0 & D_i < 0 \end{cases}$$

3- آمار مورد نظر به صورت زیر تعریف می شود.

$$T = W = \sum R_i Z_i$$

سوال پنجم مقادیر مشاهده شده یک نمونه تصادفی ده تایی از توریعی که نسبت به v متقارن است عبارتند از:

فرضیه زیر را در سطح $\alpha = 0.05$ آزمون کنید.

$$\begin{cases} H_0: V = 8 \\ H_1: V > 8 \end{cases}$$

10.2 14.1 9.2 11.3 7.2 9.8 6.5 11.8 8.7 10.8

```

> w<-c(10.2,14.1,9.2,11.3,7.2,9.8,6.5,11.8,8.7,10.8)
> y<-8
> wilcox.test(w-y,alternative = "greater")

```

wilcoxon signed rank exact test

data: w - y

v = 49, p-value = 0.01367
alternative hypothesis: true location is greater than 0

```
> R<-1-psignrank(48,10)
```

```
> R  
[1] 0.01367188
```

با استفاده از دستور Wilcox.test() از مومن فوق را انجام میدهم مقدار w=49 و p_value=0.01367 می شود.

آزمون جمعی-رتبه ای - ویلکاکسون:

آزمون جمعی رتبه ای ویلکاکسون (که معادل آزمون من - ویتنی میباشد) برای دو جامعه مستقل از داده ها کاربرد دارند.

$X \sim F(x)$

$Y \sim G(y)$

و فرضیه ان به صورت زیر است:

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: C=0 \\ H_1: C \neq 0 \end{array} \right. \quad \left\{ \begin{array}{l} H_0: C=0 \\ H_1: C < 0 \end{array} \right. \quad \left\{ \begin{array}{l} H_0: C=0 \\ H_1: C > 0 \end{array} \right.$$

ابتدا فرضیه زیر را در نظر می گیریم و سپس برای آزمون کردن فرضیه در α مراحل زیر را انجام میدهم:

مرحله اول: جامعه ها را با هم مخلوط میکنیم نمونه ای به حجم $N = m+n$ از x ها و y ها داریم.

مرحله دوم: نمونه های مخلوط شده با هم را مرتب می کنیم و رتبه X_i را R_i و Y_i را S_j می نامیم.

مرحله سوم: W_x را بست می اوریم:

$$W_x = \sum R_i$$

مرحله چهارم: فرض H_0 در صورتی رد خواهد شد که H_1 درست باشد.

سوال ششم: از هشت نفر خواسته شده در حالت عادی و استرس زا یک پازل ساده را بچینند. در حالت استرس زا به انها گفته شده است که 3 دقیقه به انها شوک خفیف پس از آغاز آزمایش و 30 ثانیه پس از ان پازل به انها وارد خواهد شدو زمانی که به پایان رسید فشار خون انها اندازه گیری می شود. داده ها در جدول زیر ارائه شده است. آیا شواهد کافی در اطلاعات موجود است که نشان دهد تحت شرایط استرس زا فشار خون بیشتر است و آزمون رتبه علامت ویلکاکسون استفاده کنید.

A normal: 126 117 115 118 118 128 125 120

B esteres: 130 118 125 120 121 125 130 120

```
> x<-c(126,117,115,118,118,128,125,120)
> y<-c(130,118,125,120,121,125,130,120)
> sort(x)
[1] 115 117 118 118 120 125 126 128
> sort(y)
[1] 118 120 120 121 125 125 130 130
> wilcox.test(y,x,correct = T,paired = T,alternative = "greater")
```

wilcoxon signed rank test with continuity correction

data: y and x

$v = 24.5$, $p\text{-value} = 0.0452$

alternative hypothesis: true location shift is greater than 0

تحلیل: ابتدا دو نمونه مورد نظر را وارد کردیم و سپس آنها را `sort` کردیم و با استفاده از دستور `wilcox.test` آن را از مومن میکنیم دستور `correct=T` یعنی تصحیح پیوستگی انجام شود. اگر تصحیح پیوستگی نخواهیم انجام شود از `F` استفاده میکنیم. دستور `paired=T` یعنی از مومن جفتی انجام میشود که باید مقدار دو نمونه برابر باشد. در غیر این صورت از `paired=F` استفاده میکنیم.

سوال هفتم: از 10 بیمارستان داده های بالینی مربوط به اثر بخشی دو دارو برای درمان یک نوع بیماری جمع اوری شده است. آیا اطلاعات تفاوت در اختلاف در میزان بازیابی دو گروه را نشان میدهد. (از مومن علامت)

بیمارستان	A	B
1	75	85.4
2	69.5	83.1
3	85.7	80.2
4	74	74.5
5	69	70
6	83.3	81.5
7	68.9	75.4
8	77.8	78
9	72.2	85.4
10	77.4	80.4

```
> x<-c(75,69.8,85.7,74,69,83.3,68.9,77.8,72.2,77.4)
> y<-c(85.4,83.1,80.2,74.5,70,81.5,75.4,78,85.4,80.4)
> d=y-x
> d=d[d!=0]
> n=length(d)
> B=length(d[d>0])
> p_value=2*min(pbinom(B,n,1/2),1-pbinom(B-1,n,1/2))
> p_value
[1] 0.109375
```

تحلیل: داده ها فوق را با نرم افزار به روش از مومن علامت انجام دادیم و مشاهدات فوق را بدست آوردیم که در آن $P_value=0.109375$ را بدست آوردیم.

سوال هشتم: امتیاز های دو گروه A و B از دانشجویان که به ترتیب 10 و 10 می باشند. در نظر بگیرید. نتایج یک از مومن بر ای این دانشجویان به صورت امتیاز های عالی، متوسط و ضعیف می باشد. نتایج از مومن به تفکیک گروه در جدول زیر آمد ه است. در سطح

معنی داری 0.05 با استفاده از از مومن جمعی رتبه ای ویلکاکسون بررسی کنید. آیا دو گروه بر اساس این از مومن یکسانند.

$$\begin{cases} H_0: C=0 \\ H_1: C \neq 0 \end{cases}$$

	عالی	متوسط	ضعیف
A	4	3	3
B	3	5	2

```
> A<-c(rep(1,4),rep(2,3),rep(3,3))
> B<-c(rep(1,3),rep(2,5),rep(3,2))
> wilcox.test(A,B,alternative = "two.sided",correct = T)
```

wilcoxon rank sum test with continuity correction

```
data: A and B
w = 49.5, p-value = 1
alternative hypothesis: true location shift is not equal to 0
```

تحلیل در بالا دو گروه A و B را در سه حالت مختلف عالی، متوسط و ضعیف از مزمون کردیم با از مزمون جمعی رتبه ای ویلکاکسون که در بالا هم شرح داده بودیم را از مزمون کردیم با استفاده از دستور wilcox.test و در اینجا از two.sided استفاده کردیم چون از مومنی که میخواستیم انجام دهیم یک از ممون دو طرفه بود. دستور correct=T که قبلا هم در مثال قبل اشاره شد برای اینکه تصیح پیوستگی انجام شود استفاده میشود. که برای مقدار $P_value=1$ چون از ممون دو طرفه بود ضرب در عدد 2 شده است یعنی $P_value=0.5$ بوده است.

از ممون من – ویتنی

از ممون دیگری که می توان بر اساس ان دو جامعه مستقل را مقایسه کرد از ممون من – ویتنی است که به از ممون u معروف است.

اگر $F(x)$ و $G(y)$ به ترتیب توابع دو جامعه مذکور باشند و x_1, \dots, x_m و y_1, \dots, y_n دو نمونه تصادفی باشند. به طوری که F و G پیوسته و نمونه مستقل اند. فرضیلت به صورت زیر است:

$$\begin{cases} H_0: F(z)=G(z) \\ H_1: F(z)>G(z) \end{cases}$$

برای از ممون فرضیات بالا در سطح α مراحل زیر را انجام میدهم

مرحله اول: ابتدا دو نمونه را با هم ادغام کرده و سپس مرتب میکنیم

مرحله دوم: متغیر تصادفی زیر را در نظر می گیریم

$$D_{ij} = \begin{cases} 1 & \text{if } y_i < x_i & \text{سمت چپ } x & i=1 \dots m \\ 0 & \text{if } y_j > x_j & \text{سمت راست } x & j=1 \dots n \end{cases}$$

اماره از ممون به صورت زیر است:

$$u = wxy = \sum \sum D_{ij}$$

جمع تعداد xهایی که در راست y هستند.

$$u = wyx = \sum \sum D_{ij}$$

جمع تعداد yهایی که در راست x هستند.

سوال نهم: پانزده باتری تجربی به طور تصادفی از کارخانه A و پانزده باتری استاندارد به طور تصادفی از کارخانه B انتخاب شده است و به طور همزمان همه این 30 باتری تحت بار الکتریکی یکسان قرار داده شده اولین باتری خراب شده از کارخانه A، دومی از کارخانه B، سومی از کارخانه B ...

دنباله زیر:

A B B B A B A A B B B B A B A B B B B A A B A A A B A A A A

با استفاده از آزمون من - ویتنی تعیین کنید آیا شواهد کافی برای پذیرش این نتیجه که طول عمر تجربی A بیشتر از باتری استاندارد است وجود دارد؟ $0.05 = \alpha$

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: A = B \text{ طول عمر باتری} \\ H_1: A > B \text{ طول عمر} \end{array} \right.$$

```
> A<-c(1,5,7,8,13,15,20,21,23,24,25,27,28,29,30)
> B<-c(2,3,4,6,9,10,11,12,14,16,17,18,19,22,26)
> n<-length(A)
> m<-length(B)
> N<- n+m
> C<-c(B,A)
> R=rank(C)
> WB=sum(R[1:n])
> WB
[1] 189
> WAB=WB-n*(n+1)/2
> WAB
[1] 69
> EWB=n*(N+1)/2
> VWB=n*m*(N+1)/12
> p_value=pnorm(WB+1/2-EWB)/sqrt(VWB)
> p_value=prawilcox(WAB,n,m)
> p_value
[1] 0.03710225
```

تحلیل: برای محاسبه با آزمون من - ویتنی کافی است آنها را ترکیب کرده و به ترتیب به هر یک آنها رتبه می‌دهیم و رتبه‌های مربوط به A را جدا و رتبه‌های مربوط به B را جدا در نرم افزار تعریف می‌کنیم و برای هر یک روند فوق را ادامه می‌دهیم WB همان جمع رتبه‌های B می‌باشد و WAB به روش زیر بدست می‌آید.

$$WAB = WB - \frac{n(n+1)}{2}$$

آزمون کراسکال والیس (kruskal.test):

آزمون کراسکال والیس برای انجام مقایسه در مورد بیش از دو جامعه مستقل مورد استفاده قرار می گیرد در این آزمون می خواهیم بیازماییم متغیرهای مستقل X_1, X_2, \dots, X_n هم توزیع هستند یا نه؟

یک نمونه n_i تایی از هر X_i در نظر می گیریم این نمونه ها را ترکیب میکنیم تا یک نمونه $n = n_1 + n_2 + \dots + n_k$ تایی به دست آید و

R: معدل تمام رتبه ها

R_i : معدل رتبه ها برای نمونه i ام

$$H = \frac{12}{n(n+1)} \sum R_i^2 / n_i - 3(n+1)$$

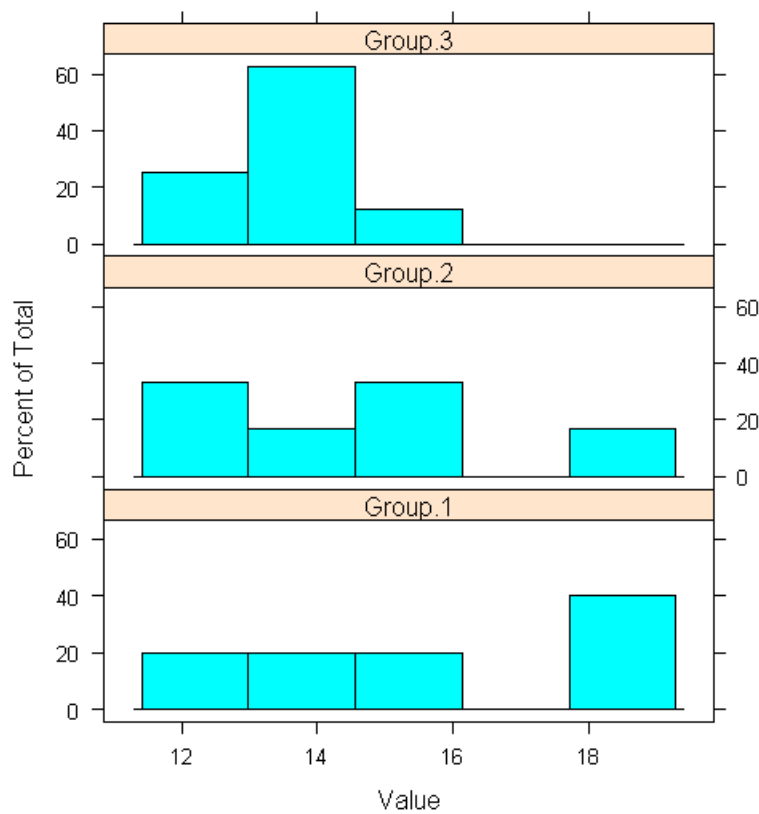
سوال دهم در جدوا زیر نمرات دانشجویان ورودی از مون دکترای سه دانشگاه A و B و C داده شده است می خواهیم با $\alpha = 0.05$ بیازماییم

A: 19 11.7 17.8 14.8 13.9

B: 18.2 14.8 13.1 12.6 15.2 12.8

C: 13.4 14.1 12.3 12.3 14.7 13.9 13.8 14.3

```
> Input = ("
+ Group value
+ Group.1 19
+ Group.1 11.7
+ Group.1 17.8
+ Group.1 14.8
+ Group.1 13.9
+ Group.2 18.2
+ Group.2 14.8
+ Group.2 13.1
+ Group.2 12.6
+ Group.2 15.2
+ Group.2 12.8
+ Group.3 13.4
+ Group.3 14.1
+ Group.3 12.3
+ Group.3 12.3
+ Group.3 14.7
+ Group.3 13.9
+ Group.3 13.8
+ Group.3 14.3
+ ")
> Data = read.table(textConnection(Input), header=TRUE)
> library(dplyr)
> Data = mutate(Data, Group = factor(Group, levels=unique(Group)))
> library(lattice)
> histogram(~Value | Group, data=Data, layout=c(1, 3))
```


تحلیل: ابتدا سه گروه را با اعداد 1 و 2 و 3 تعیین کردیم سپس و با دستور `READ.TABLE` به صورت جدول بندی شده فرخ وانی کردو سپس نمودار هیستوگرام سه گروه رسم شد که می توان ان را از نمودار هیستوگرام ان بررسی های مختلفی را انجام داد.

```
> library(FSA)
> Summarize(Value ~ Group,data = Data)
  Group n mean      sd min   Q1 median   Q3 max
1 Group.1 5 15.44 2.9585469 11.7 13.900 14.80 17.80 19.0
2 Group.2 6 14.45 2.1314314 12.6 12.875 13.95 15.10 18.2
3 Group.3 8 13.60 0.8864053 12.3 13.125 13.85 14.15 14.7
> kruskal.test(Value ~ Group,data = Data)
```

Kruskal-wallis rank sum test

data: value by Group

Kruskal-wallis chi-squared = 1.663, df = 2, p-value = 0.4354

تحلیل: در این قسمت نیز از دستور `summary` استفاده شد که اطلاعاتی از جمله میانگین، میانه، چارک اول و سوم و انحراف معیار را بدست آورده شده است که می توان اطلاعات مهمی را از ان کسب کردو همچنین مقدار `P_value` بدست آمده است.

آزمون فریدمن (`friedman.test`).

یکی از آزمون‌های آماری است که برای مقایسه چند گروه کاربرد دارد و از نظر میانگین رتبه‌های گروه‌ها را معلوم می‌کند که آیا این گروه‌ها می‌توانند از یک جامعه باشند یا نه؟

آزمون فریدمن یک آزمون ناپارامتری، معادل آنالیز واریانس با اندازه‌های تکراری (درون گروهی است) که از آن برای مقایسه میانگین رتبه‌ها در بین k متغیر (گروه) استفاده می‌کنیم. فرض کنید می‌خواهیم از یک نمونه شامل 10 نفر در مورد 5 کالا نظر خواهی کنیم-یعنی از آن‌ها بخواهیم که به هر یک از کالاها از نظر کیفیت امتیاز بدهند- سپس میانگین امتیازات کالاها را باهم مقایسه و بررسی کنیم که اگر اختلافات امتیازات کالاها معنی دار است کدام کالا بیشترین امتیاز و کدام کالا کمترین امتیاز را

کسب کرده‌است. در چنین حالتی شما با 5 متغیر روبرو هستید که این متغیرها از لحاظ آماری به هم وابسته هستند. زیرا اندازه‌هایی هستند که توسط هر نمونه تکرار شده‌اند. تفاوت آنالیز واریانس با اندازه‌های تکراری (درون گروهی) با آزمون فریدمن در این است که در آنالیز واریانس شما از هر نمونه یک متغیر را به صورت تکراری در حالات مختلف اندازه‌گیری می‌گیرید. (مثلاً از هر نفر (نمونه) در سه حالت ایستاده، نشسته و دراز کش فشار خون را اندازه‌گیری می‌کنید). در صورتی که در آزمون فریدمن هر یک از نمونه‌ها امتیازی را به چند گروه (شی یا فرد یا...) اختصاص می‌دهند. در هر دوی این آزمون‌ها متغیرها، توسط نمونه‌ها مقدار گرفته‌اند ولی نکته مورد اختلاف این است که در آنالیز واریانس، در یک نمونه اندازه‌ها تکراری هستند ولی در آزمون فریدمن اندازه‌ها، امتیازات داده شده توسط یک نمونه است. در آزمون فریدمن فرض H_0 مبتنی بر یکسان بودن میانگین رتبه‌ها در بین گروه‌هاست. رد شدن فرض صفر به این معنی است که در بین گروه‌ها حداقل دو گروه با هم اختلاف معنا داری دارند.

سوال پانزدهم چهار استاد، سه دانشجو را برای آزمون ورودی دکترا مصاحبه عملی کردند. با آزمون فریدمن از موم کنید مصاحبه کنید نحوه محاسبه یکسان بوده است.

دانشجو استاد	1	2	3	جمع سطری
1	3	4	3	10
2	4	3	4	11
3	2	2	1	5
4	1	1	2	4
	10	10	10	30

```
> x1<-c(3,4,3)
> x2<-c(4,3,4)
> x3<-c(2,2,1)
> x4<-c(1,1,2)
> x<-cbind(x1,x2,x3,x4)
> friedman.test(x)
```

Friedman rank sum test

```
data: x
Friedman chi-squared = 7.4, df = 3, p-value = 0.06018
```

محلل هر یک از نظر استاد ها را در یک متغیر ذخیره کردیم و با استفاده از دستور friedman.test داده ها را از موم می‌کنیم.

آزمون برآزندگی کولمو اسمیرنوف (k-S):

در انتخاب یک آزمون آماری برای تحقیق، باید تصمیم بگیریم که آیا از آزمون‌های پارامتریک استفاده کنیم یا آزمون‌های ناپارامتریک. یکی از اصلی‌ترین ملاک‌ها برای این انتخاب، انجام آزمون کولموگروف-اسمیرنوف است. آزمون کولموگروف-اسمیرنوف،

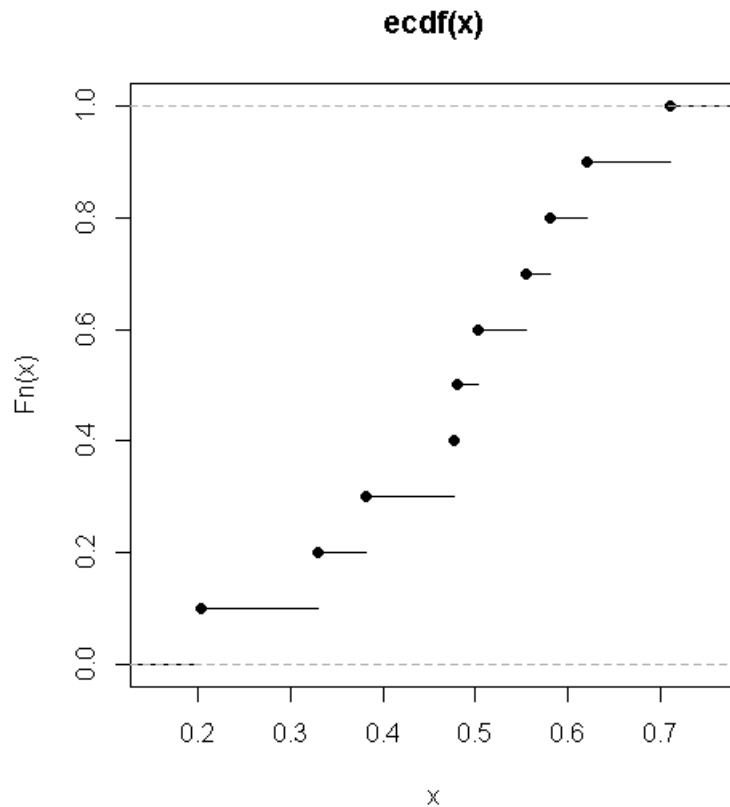
نرمال نبودن توزیع داده‌ها را نشان می‌دهد. یعنی اینکه توزیع یک صفت در یک نمونه را (مثلاً سن در بین ۱۰۰ نفر نمونه پرستاران) با توزیعی که برای جامعه، مفروض است (برای مثال سن تمام پرستاران) مقایسه می‌کند. اگر تست کولموگروف-اسمیرنوف رد شود، داده‌ها دارای توزیع نرمال می‌باشند، و امکان استفاده از آزمون‌های آماری پارمتریک برای تحقیق، وجود دارد. بالعکس، اگر تست کولموگروف-اسمیرنوف تأیید شود، یعنی داده‌ها دارای توزیع نرمال نیستند، بنابراین باید از آزمون‌های ناپارمتریک در تحقیق استفاده کنیم.

سوال نواز دهم نمونه تصادفی 10 تایی به صورت زیر داریم:

0.621 0.503 0.203 0.477 0.710 0.581 0.329 0.480

با میزان $\alpha=0.05$ بیازمایید که آیا این نمونه از توزیع یکنواخت روی فاصله ی (0 و 1) ساخته شده است.

```
> x<-c(0.621,0.503,0.203,0.477,0.710,0.581,0.329,0.480,0.554,0.382)
> plot(ecdf(x))
```



```
> ks.test(x, "punif")
```

One-sample Kolmogorov-Smirnov test

```
data: x
D = 0.29, p-value = 0.3067
alternative hypothesis: two-sided
```

```
> ks.test(x, "pnorm")
```

One-sample Kolmogorov-Smirnov test

```
data: x  
D = 0.58043, p-value = 0.0009996  
alternative hypothesis: two-sided
```

تحلیل داده ها رو وارد کرده و برای اینکه بخواهیم از مون کولمو اسمیرنوف را انجام دهیم از دستور `ks.test` استفاده میکنیم در اینجا به این دلیل از `pnorm` و `punif` استفاده شده است به این دلیل که در صورت سوال اشاره شده است توزیع یکنواخت و همچنین میتوان نمودار پلکانی آن را رسم کرد.

سوال سیزدهم در یک از مون ریاضی نمره پنج دختر دیپلمه عبارتند از:

10.3 11.2 11.5 11.9 12.8

و نمره شش پسر دیپلمه عبارتند از:

10.4 11.8 12.5 12.6 13.8 13.9

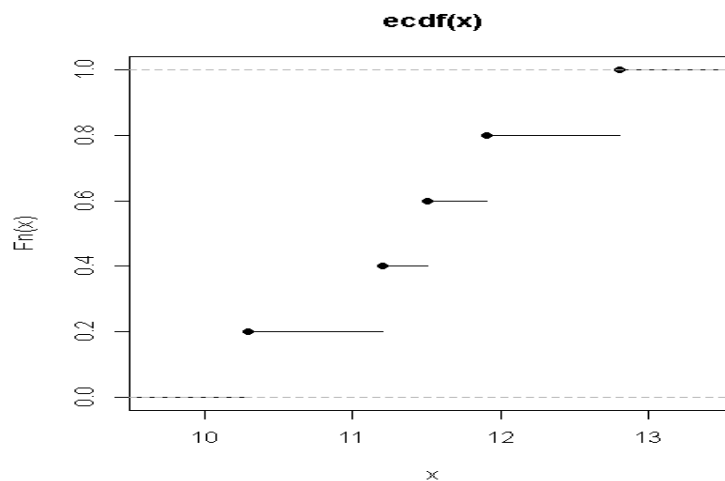
ایا با میزان $\alpha=0.05$ این نمرات هم توزیع هستند؟

```
> x<-c(10.3,11.2,11.5,11.9,12.8)  
> y<-c(10.4,11.8,12.5,12.6,13.8,13.9)  
> ks.test(x, y, alternative = "two.sided")
```

Two-sample Kolmogorov-Smirnov test

```
data: x and y  
D = 0.46667, p-value = 0.474  
alternative hypothesis: two-sided
```

```
> plot(ecdf(x))
```



```
> plot(ecdf(y))
```

